

สรุปข้อเสนอ

นโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพ

จาก **สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗**
วันที่ ๘-๙ กันยายน ๒๕๔๗
ณ ศูนย์นิทรรศการ อิมแพ็ค เมืองทองธานี นนทบุรี

WA

541.JT3

พ436ส

2547

สมัชชา

กันยายน ๒๕๔๗

● สรุปข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพ

ที่ปรึกษา	อำพล จินดาวัฒนะ · กรรมการ บรรเทงจิตร์ : ปิติพร จันทรทัต ณ อยุธยา : อรพรรณ ศรีสุขวัฒนา
บรรณาธิการ	: พลินี เสริมสินสิริ
จัดรูปเล่ม	: อาภาพรณ สายยศ
สนับสนุนการพิมพ์โดย	: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
จัดพิมพ์โดย	: สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.)
จำนวนพิมพ์	: ๘,๐๐๐ เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สรุปข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพ--นนทบุรี :
สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) , ๒๕๔๗
๓๒ หน้า

๑. ข้อเสนอโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพ ๒. สมัชชาสุขภาพ.
I. พลินี เสริมสินสิริ, บรรณาธิการ. II. ชื่อเรื่อง
ISBN 974-92804-1-5

พิมพ์โดย : บริษัท ทีวีพัตน์ จำกัด
904/92-93,906/92 สุขุมวิท 101/1
แขวงบางนา เขตบางนา 10260
โทร. 02743-2234-5 Fax. 02396-1759

ทง ๑๐ ๐๐๖๖

เล่ม ๒

๖. 1636

WA 541.JT3 พ436ส 2547

* R M 0 0 0 0 0 0 0 1 0 *

สรุปข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์คำ...

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

สารบัญ

- ๕-๗ คำประกาศเจตนารมณ์
ประเด็น “อาหารและเกษตรเพื่อสุขภาพ : ภัยคุกคามจากสารเคมี”
- ๘-๑๖ ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์
ประเด็น “อาหารและเกษตรเพื่อสุขภาพ : ภัยคุกคามจากสารเคมี”
- ๑๗-๑๘ ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์
ประเด็น “รวมพลังเพิ่มพื้นที่ดีให้เด็ก”
- ๑๙-๒๐ ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ ประเด็น “สุขภาวะคนพิการ”
- ๒๑-๒๕ ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์
ประเด็น “ผลกระทบต่อสุขภาพจากนโยบายการค้าเสรี”
- ๒๖-๒๘ ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ ประเด็น “ยุทธศาสตร์ภาคประชาชน
ในการมีส่วนร่วมพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ”
- ๒๙-๓๐ ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์
“ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ”
- ๓๑ ข้อเสนอตอนโยบายและยุทธศาสตร์
“ท้องถิ่นและชุมชนกับการจัดการหลักประกันสุขภาพ”
- ๓๒ พันธสัญญาาร่วมกันที่จะทำให้ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติเป็นจริง

การจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ ระหว่างวันที่ ๘-๙ กันยายน ๒๕๔๗ ณ ศูนย์นิทรรศการ อิมแพ็ค เมืองทองธานีนั้น จัดตามเจตนารมณ์ของร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ มาตราที่ ๕๙ และมาตรา ๖๐* โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (คปรส.) และได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติรับผิดชอบจัดการประชุม ซึ่งปีนี้นั้นเรื่องหลักกว่าด้วย “อาหารและเกษตรเพื่อสุขภาพ : ภัยคุกคามจากสารเคมี” และมีการจัดสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็นอีก ๑๐ ห้องย่อย ได้แก่ (๑) รวมถึงเพิ่มพื้นที่ดีให้เด็ก (๒) สุขภาวะคนพิการ (๓) ผลกระทบต่อสุขภาพจากนโยบายการค้าเสรี (๔) การมีส่วนร่วมพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ (๕) พลังภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพเพื่อชุมชน (๖) ท้องถิ่นและชุมชนกับการจัดการหลักประกันสุขภาพ (๗) การเมืองภาคประชาชนกับการปฏิรูประบบสุขภาพ (๘) สร้างพลังประชาคมสุขภาพด้วยทุนทางสังคมและวัฒนธรรม (๙) กระบวนการสร้างชุมชนเป็นสุข (๑๐) ร่วมกันทำ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติให้เป็นจริง โดยในห้องย่อย

คำนำ

ที่ ๗-๙ เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการทัศน์ใหม่ทางสุขภาพ ดังนั้นจึงมิได้หวังผลเพื่อการจัดทำข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพ ส่วนห้องย่อยที่ ๑๐ เป็นกระบวนการขับเคลื่อนภาคประชาชนต่อ ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ได้มาทำพันธสัญญาร่วมกัน

สมัชชาสุขภาพเป็นเวทีสาธารณะให้ทุกภาคส่วนเข้าร่วมในการพิจารณาและเสนอทางเลือกในการแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อสุขภาพ สอดคล้องกับสาระสำคัญในร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพที่เหมาะสมต่อไป ปีนี้มีผู้สนใจเข้าร่วมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

จำนวน ๓,๕๐๐ คน ประกอบด้วยผู้แทนประชาคมพื้นที่ เครือข่ายเฉพาะ องค์กร
เจ้าภาพร่วมจัด ผู้แทนหน่วยงาน ราชการ การเมือง องค์กรเอกชน นักวิชาการ
นักเรียน นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจ

ทั้งนี้ รูปแบบการประชุมของแต่ละห้องย่อย แต่ละประเด็นมีความหลาก
หลาย มีทั้งการอภิปราย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งการจัดเวทีย่อยเพื่อ
สังเคราะห์ข้อเสนอมาก่อน และการระดมความคิดเห็นในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ
หลังจากรีจิ้นการประชุมแล้วผู้แทนสมัชชาสุขภาพแห่งชาติได้ส่งมอบข้อเสนอ
นี้ต่อ คปรส. (รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขรับมอบแทน รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงสาธารณสุข ในฐานะรองประธาน คปรส.) ในวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๗
และที่ประชุม คปรส. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีมติให้
เผยแพร่ข้อเสนอดังกล่าวต่อหน่วยงาน องค์กร ภาคีเครือข่ายทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง เพื่อ
ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสมต่อไป

เอกสารชุดนี้จึงได้จัดทำขึ้น โดยได้รวบรวมสรุปข้อเสนอนโยบายและ
ยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพทั้ง ๗ ประเด็น คำประกาศเจตนารมณ์ประเด็น “อาหาร
และเกษตรเพื่อสุขภาพ : ภัยคุกคามจากสารเคมี” และพันธสัญญาาร่วมกันที่จะทำ
ให้ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติเป็นจริง หากท่านมีข้อคิดเห็นที่จะทำให้เอกสารชุดนี้
มีความสมบูรณ์ขึ้น ขอความร่วมมือส่งข้อคิดเห็นไปที่สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพ
แห่งชาติ (สปรส.) จะเป็นพระคุณ

คณะทำงาน
กันยายน ๒๕๕๗

* มาตรา ๕๙ ประชาชนสามารถรวมตัวกันเพื่อจัดสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่หรือสมัชชาสุขภาพ
เฉพาะประเด็นได้

มาตรา ๖๐ ให้มีการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗

พจนานุกรมและสารานุกรมฉบับสมัชชาสุขภาพ

ประเด็น “อาหารและเกษตรเพื่อสุขภาพ

: ภัยคุกคามจากสารเคมี”

ผู้เข้าร่วมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ปี ๒๕๔๗ อันประกอบด้วย ผู้แทนจากสมัชชาสุขภาพพื้นที่ ประชาคมสุขภาพและเครือข่ายองค์กรเอกชน นักวิชาการจากองค์กรวิชาการ ตลอดจนผู้บริหารและข้าราชการจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเพื่อให้ได้มาซึ่งสุขภาวะที่ดีจากอาหารและการเกษตร ได้ร่วมระดมความเห็นในเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ณ วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๗ ในประเด็น “อาหารและเกษตรเพื่อสุขภาพ : ภัยคุกคามจากสารเคมี” อันเป็นประเด็นสืบเนื่องจากสมัชชาสุขภาพปี ๒๕๔๖ ซึ่งทุกภาคส่วนได้ร่วมผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องประสานกับนโยบายอาหารปลอดภัย

ณ ที่นี้พวกเราทุกคนขอประกาศเจตนารมณ์ที่จะดำเนินการเพื่อไปสู่เป้าหมาย “เกษตรปลอดภัย อาหารปลอดภัย ชีวิตปลอดภัย” ด้วยมาตรการร่วมกัน ดังนี้

- ประชาคมสุขภาพจะร่วมกับรัฐบาล องค์กรวิชาการและภาคส่วนต่างๆ เพื่อ
๑. ผลักดันให้มีการกำหนด “ยุทธศาสตร์อาหารปลอดภัยระดับพื้นที่อย่างครบวงจร” ตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น จนถึงชุมชน และสร้างกลไกการดำเนินงานร่วมกันของรัฐและเครือข่ายประชาคม หน่วยงาน สถาบันวิชาการที่เกี่ยวข้องครบวงจรในพื้นที่ นับตั้งแต่สนับสนุนการผลิต แปรรูป การบริโภคอย่างยั่งยืน สร้างระบบตลาดระดับชุมชน และจะสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มและพัฒนาองค์กรภาคประชาชนให้มีความเข้มแข็งเพื่อมีส่วนร่วมในการระบบอาหารปลอดภัย ตลอดจนรณรงค์ผลักดันให้เกิดกฎหมาย และนโยบายที่นำสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

๒. สนับสนุนให้เกิดการจัดการความรู้ในระบบเกษตรและอาหาร เกิดการไหลเวียนของข้อมูลความรู้ที่ถูกต้อง ทันสมัย นับแต่การเรียนรู้ หลักการ ระบบคิด วิธีการและเทคนิคเรื่องระบบเกษตรกรรมยั่งยืน จนถึงการเป็นผู้ผลิต แปรรูป จำหน่าย บริโภคที่ดีผ่านระบบการศึกษาทั้งใน และนอกโรงเรียน และมีระบบการสื่อสารเพื่อสร้างการเรียนรู้ต่อสาธารณะ
๓. พัฒนาข้อบังคับเกี่ยวกับระบบและกระบวนการควบคุมสารเคมีทางการเกษตรให้ได้มาตรฐานเช่นเดียวกับนานาชาติภายใต้หลักการมีส่วนร่วม สิทธิการเข้าถึงข้อมูล และหลักธรรมาภิบาล ด้วยการกำหนด ข้อบังคับเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ในทุก ขั้นตอนอย่างชัดเจน รวมทั้งร่วมผลักดันให้เกิดการยึดถือและปฏิบัติตาม ข้อบังคับดังกล่าวอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ
๔. พัฒนาระบบและกระบวนการเพื่อการยกเลิกการโฆษณาสารเคมี การเกษตรทางสื่อสารมวลชนและพัฒนามาตรการควบคุมระบบ การส่งเสริมการขาย เช่นเดียวกับสินค้าที่เป็นภัยคุกคามต่อสุขภาพ อื่น ๆ โดยพัฒนาให้เกิดข้อบังคับทางกฎหมายและให้มีกลไกกำกับดูแล อย่างจริงจังและอย่างมีส่วนร่วม
๕. ส่งเสริมการคิดค้นและพัฒนาระบบและมาตรการทางเลือกด้านต่าง ๆ ทั้งระบบการเกษตร ระบบการตลาด ระบบอาหาร ฯลฯ ทั้งในด้าน องค์ความรู้ การดำเนินการในภาคปฏิบัติการ ตลอดจนการสื่อสารเผยแพร่ ในวงกว้าง
๖. ร่วมกันผลักดันให้เกิดกลไกทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเพื่อ ประสานและผลักดัน “ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน” ที่ไม่ใช้สารเคมีและเน้น การพึ่งตนเอง โดยเป็นกลไกกำหนดยุทธศาสตร์แพร่ขยายระบบเกษตร ยั่งยืน รวมทั้งการวิจัยและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนทุกรูปแบบ เพื่อตอบสนององระบบอาหารปลอดภัย และสร้างความมั่นคงทางอาหาร ของประเทศ

นับแต่วันนี้ ผู้เข้าร่วมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติทุกคนจะร่วมกันสนับสนุน และผลักดันให้เจตนารมณ์ร่วมที่ได้ประกาศ ณ ที่นี้ เกิดขึ้นได้เป็นจริงและจะร่วมกันตรวจสอบความก้าวหน้าจากการดำเนินงานของทุกภาคส่วนทั้งในสมัชชาพื้นที่ และสมัชชาสุขภาพแห่งชาติปี ๒๕๔๘ ต่อไป

ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์

ประเด็น “อาหารและเกษตรเพื่อสุขภาพ

: ภัยคุกคามจากสารเคมี”

๑. มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสารเคมีการเกษตรโดยตรง

๑.๑ ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาล

๑.๑.๑ พัฒนาข้อบังคับทางกฎหมายโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อ

- ยกเลิกการโฆษณาสารเคมีการเกษตรทางสื่อสารมวลชนทุกรูปแบบ
- ควบคุมระบบการส่งเสริมการขายสารเคมีการเกษตรในระบบและทุกระดับในลักษณะเดียวกันหรือสูงกว่าสินค้าที่เป็นภัยคุกคามสุขภาพชนิดอื่นๆ เช่น บุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และพัฒนากลไกกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อบังคับทางกฎหมายอย่างจริงจัง มีประสิทธิภาพทั้งส่วนกำกับนโยบาย และส่วนปฏิบัติการ

มาตรการ :

- พัฒนากลไกนโยบายจากคณะอนุกรรมการด้านการควบคุมโฆษณา ภายใต้คณะกรรมการวัตถุอันตรายแห่งชาติที่เคยมีอยู่แล้ว
- พัฒนากลไกปฏิบัติการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ โดยไม่จำเป็นต้องมีกลไกเดียว

๑.๑.๒ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของสาธารณชนในการควบคุมสารเคมีเกษตรอย่างเป็นรูปธรรมเช่นเดียวกับนานาชาติโดยเพิ่มเติม “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ไว้เป็นขั้นตอนอย่างชัดเจนในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสารเคมีเกษตร

- มาตรการ :**
- ศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อบังคับทางกฎหมายของนานาชาติเกี่ยวกับระบบและกระบวนการควบคุมสารเคมีทางการเกษตร โดยเฉพาะหลักการมีส่วนร่วมสิทธิการเข้าถึงข้อมูลและหลักการมาภิบาลเพื่อประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเทศไทย
 - เปิดโอกาสให้นักวิชาการมีบทบาทร่วมโดยอิสระในกระบวนการประเมินความเสี่ยงของสารเคมีเกษตรและร่วมพิจารณาในขั้นตอนการห้ามใช้สารเคมีเกษตร
 - เปิดโอกาสให้องค์กรภาคประชาชน เกษตรกร ผู้บริโภค และองค์กรเอกชน ร่วมมีบทบาทในการพิจารณายกเลิกสารเคมีทางการเกษตร ร่วมกับกรมวิชาการเกษตรด้วย
 - เพิ่มเต็มการจำกัดช่วงเวลาของใบอนุญาตตามการขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายและการขึ้นทะเบียนสารใหม่ในกฎหมาย
 - กำหนดให้ร้านจำหน่ายสารเคมีเกษตรต้องมีนักวิชาการประจำเหมือนร้านขายยา
 - พัฒนาระบบข้อมูลและกลไกเผยแพร่ข่าวสารความรู้ที่ถูกต้องด้านพิษภัยสารเคมีเกษตรและสารทดแทนแก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ และทันสมัยการณ

๑.๑.๓ ห้ามการนำเข้าสารเคมีการเกษตร และ/หรือ เกือบภาษีการนำเข้าสารเคมีการเกษตรเพื่อส่งเสริมระบบเกษตรที่เอื้อต่อสุขภาพ

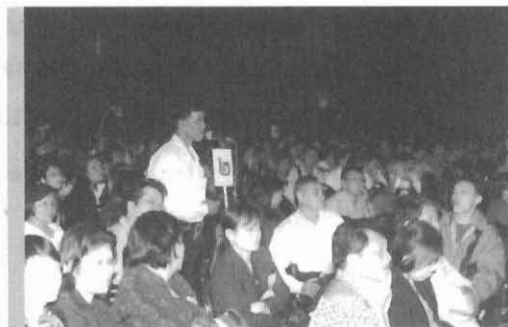
มาตรการ :

- ประกาศนโยบายลดการนำเข้าสารเคมีการเกษตรในกลุ่มอันตรายร้ายแรงอย่างชัดเจน
- ประกาศนโยบายต่อเจ้าหน้าที่รัฐมิให้ปฏิบัติงานในลักษณะส่งเสริมการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- ศึกษาแนวทางเพื่อกำหนดระบบการจัดเก็บภาษีสารเคมีการเกษตรเพื่อใช้เป็นกองทุนดำเนินการลด เลิกการใช้สารเคมีการเกษตรและส่งเสริมระบบเกษตรยั่งยืน ตลอดจนระบบการตลาดและการผลิตอาหารที่เอื้อต่อสุขภาพสิ่งแวดล้อม
- สร้างกลไกส่งเสริมการสร้างเครือข่ายและตลาดผลิตภัณฑ์การเกษตรและอาหารปลอดภัยตั้งแต่ระดับท้องถิ่นระดับชาติและนานาชาติ

๑.๑.๔ ติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมระบบการจำหน่ายและการกระจายสินค้าสารเคมีการเกษตรให้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมาย นับตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง

มาตรการ :

- มอบอำนาจการกำกับดูแลการใช้สารเคมีเกษตรให้องค์กรปกครองท้องถิ่น

๑.๒ ข้อเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อองค์กรปกครองท้องถิ่น

- ๑.๒.๑ พัฒนากลไกและศักยภาพระดับท้องถิ่นเพื่อกำกับดูแลการโฆษณาและการส่งเสริมการขายสารเคมีการเกษตรในพื้นที่ให้เป็นไปตามข้อบังคับทางกฎหมายที่รัฐบาลพัฒนาขึ้น
- ๑.๒.๒ สนับสนุนให้มีการตรวจสอบ เฝ้าระวัง และควบคุมระบบการจำหน่าย การกระจายและการใช้สารเคมีการเกษตรภายในพื้นที่ที่รับผิดชอบ นับตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง ภายใต้หลักการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน เช่น กำหนดจำนวนร้านค้าสารเคมีเกษตรในท้องถิ่นตนเอง
- ๑.๒.๓ สนับสนุนให้มีการจัดระบบข้อมูลสารเคมีเกษตรในท้องถิ่นที่เกษตรกร และสาธารณสุขชนสามารถเข้าถึงได้ รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อสร้างความเท่าทันเรื่องพิษภัยสารเคมีและระบบทางเลือกทดแทนอื่นๆ

๑.๓ ข้อเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อชุมชน

- ๑.๓.๑ สร้างเครือข่ายชุมชนร่วมเฝ้าระวังและตรวจสอบสารเคมีการเกษตรในพื้นที่ ทั้งในเรื่องการโฆษณา การส่งเสริมการขาย การจำหน่าย การกระจายและการใช้สารเคมีเกษตรของผู้จำหน่าย และเกษตรกรในชุมชนของตนเอง รวมทั้งผลักดันให้เกิดกระบวนการลงโทษต่อผู้ที่ละเมิดข้อบังคับทางกฎหมายหรือกติกาชุมชน
- ๑.๓.๒ ติดตามการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐมิให้ปฏิบัติงานในลักษณะส่งเสริมการใช้สารเคมี

๑.๔ ข้อเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์อื่น ๆ

- ๑.๔.๑ สถาบันวิชาการ ศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบในเรื่องที่เกี่ยวข้องทั้งข้อมูลการเฝ้าระวังและพิษภัยของสารเคมีโดยเฉพาะข้อมูลในประเทศไทย และการศึกษานำเสนอทางเลือกทดแทนต่าง ๆ
- ๑.๔.๒ องค์กรเอกชน เข้ามามีบทบาทในการควบคุม เฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบการใช้สารเคมีเกษตรมากขึ้น
- ๑.๔.๓ องค์กรและสมาคมธุรกิจด้านสารเคมีเกษตร ต้องควบคุมระบบการตลาด การจำหน่าย การกระจายสารเคมีเกษตรในส่วนที่เกี่ยวข้องให้ปลอดภัยอย่างจริงจังตามกฎหมาย
- ๑.๔.๔ สื่อมวลชน
 - ให้ความร่วมมือในการเผยแพร่ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องแก่สาธารณะในเรื่องพิษภัยสารเคมีและระบบทางเลือกทดแทนอื่น ๆ โดยเฉพาะในรายการการเกษตรทางสื่อมวลชน
 - ต้องไม่รับโฆษณาสารเคมีเกษตรและส่งเสริมการขายสารเคมีในทุกรูปแบบ

๒. มาตรการส่งเสริมความยั่งยืนของนโยบายอาหารปลอดภัย และระบบเกษตรที่ยั่งยืน

๒.๑ ข้อเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาล

- ๒.๑.๑ กำหนด “ยุทธศาสตร์อาหารปลอดภัยระดับพื้นที่อย่างครบวงจร” เป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงานนโยบายอาหารปลอดภัย โดยให้เป็นการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานรัฐ สถาบันวิชาการ และเครือข่ายประชาคม/ธุรกิจที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระบบการผลิต แปรรูป จำหน่าย และบริโภคในพื้นที่

มาตรการ :

- ดึงคณะอนุกรรมการอาหารปลอดภัยของพื้นที่ (จังหวัด อำเภอ หรือท้องถิ่น) ที่มีตัวแทนผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทำหน้าที่บูรณาการ แผนงานด้านอาหารปลอดภัยของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาคมในพื้นที่ภายใต้ยุทธศาสตร์ของจังหวัด และทำหน้าที่กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน กติกาด้านอาหารปลอดภัยของพื้นที่
- จัดให้มีระบบเชื่อมโยงข้อมูล ข่าวสารด้านการผลิต แปรรูป จำหน่ายและบริโภคภายในพื้นที่ ในลักษณะ “ศูนย์ประสานงานกลางด้านอาหารปลอดภัยของพื้นที่”

๒.๑.๒ จัดตั้งกลไกประสาน และกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนระดับชาติเพื่อขยายวิถีผลิต รวมทั้งแนวทางการวิจัยและพัฒนาระบบเกษตรยั่งยืนทุกรูปแบบ โดยตั้งเป็น “สถาบันวิจัยนโยบายระบบเกษตรกรรมยั่งยืน” ซึ่งควรเป็นองค์กรอิสระ เพื่อสามารถมุ่งสู่เป้าหมายสร้างระบบอาหารปลอดภัยและความมั่นคงทางอาหารของประเทศ

๒.๑.๓ สนับสนุนให้เกิด “การจัดการความรู้ในระบบอาหารและการเกษตร” เพื่อให้เกิดการไหลเวียนของข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องทันสมัยจนก่อเกิดจิตสำนึกด้านอาหารปลอดภัยในสังคม

มาตรการ :

- ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้หลักการ ระบบคิด วิธีการและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในเรื่องระบบเกษตรกรรมยั่งยืน จนถึงการเป็นผู้ผลิต แปรรูป จำหน่าย บริโภคที่ดีผ่านระบบการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน
- ส่งเสริมระบบการสื่อสารต่อสาธารณะเพื่อสร้างการเรียนรู้เรื่องอาหารและเกษตรปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง ผ่านสื่อที่สร้างสรรค์

- สร้างกระแสความตื่นตัวด้านการบริโภคอาหารที่ปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

๒.๑.๔ มีระบบการติดตามประเมินผลตามนโยบายอาหารปลอดภัย โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่และความยั่งยืนในทางปฏิบัติเป็นหลักการสำคัญ

๒.๑.๕ เร่งรัดให้มีการตรากฎหมาย “องค์การอิสระด้านการคุ้มครองผู้บริโภค” ตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๕๗ และจัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้ได้รับผลกระทบจากการบริโภค

๒.๑.๖ ห้ามการปลูกทดลองพืชตัดแปลงพันธุกรรม (GMOs) ในระดับไร่นา และการปลูกเชิงพาณิชย์ รวมถึงต้องติดฉลากอาหารที่มาจากพืชตัดแปลงพันธุกรรมทุกชนิด

๒.๒ ข้อเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อองค์กรปกครองท้องถิ่น

๒.๒.๑ ให้การสนับสนุนทั้งด้านนโยบายและงบประมาณเพื่อกำหนด “ยุทธศาสตร์อาหารปลอดภัยระดับท้องถิ่นอย่างครบวงจร” และให้มีกลไกอนุกรรมการความปลอดภัยอาหารของท้องถิ่นที่มีผู้แทนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม เป็นกลไกจัดการความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๒ ส่งเสริมคุณค่าและจัดระบบพัฒนาอาหารตามวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น อาหารฮาลาล

๒.๒.๓ สนับสนุนวิธีการผลิตแบบเกษตรกรรมยั่งยืนทั้งทางนโยบายและงบประมาณ

มาตรการ :

- สนับสนุนงบประมาณในการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน ในการจัดทำแผนชุมชนและพัฒนาระบบเกษตรยั่งยืนตามแผนที่กำหนด
- สนับสนุน “กระบวนการทำงานร่วมกัน” ในการพัฒนาส่งเสริมระบบเกษตรกรรมยั่งยืนระหว่างองค์กรชุมชนองค์กรรัฐ และองค์กรปกครองท้องถิ่น

๒.๓ ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อชุมชน

๒.๓.๑ ร่วมกันควบคุมตรวจสอบ พิทักษ์รักษาผลประโยชน์เพื่อให้เกิดอาหารปลอดภัยในชุมชน

มาตรการ :

- กระตุ้นผู้ผลิตและสร้างสำนึกร่วม “ค้าขายให้คนกิน ถ้าเอายาพิษให้กินเท่ากับเนรคุณ” “อาหารทุกอย่างลูกเรากินได้ จึงจะขายผู้อื่น”
- ประสานเครือข่ายขยายงาน ประสานรัฐ แต่พร้อมทำด้วยตนเอง โดยไม่ต้องคอยรัฐ

๒.๓.๒ รวมกลุ่มสร้างเสริมกระบวนการเรียนรู้ของเกษตรกรในชุมชนเพื่อนำไปสู่การปรับฐานคิดและระบบการผลิตของเกษตรกรในชุมชนสู่ชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืน และประกาศตนเป็น “ชุมชนเฝ้าระวังและปลอดสารเคมีการเกษตร” ในที่สุด

มาตรการ :

- เน้นการผลิตเพื่อการพึ่งตนเอง เศรษฐกิจพอเพียง
- ปฏิเสธการใช้สารเคมีทางการเกษตรและร่วมเฝ้าระวังตรวจสอบระบบการจัดจำหน่ายและการกระจายสินค้าสารเคมีการเกษตรภายในชุมชน
- ร่วมกันปฏิบัติการให้ระบบการเกษตรยั่งยืนมีความเข้มแข็งและแพร่หลาย

๒.๔ ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์อื่น ๆ

๒.๔.๑ สื่อมวลชน

- รณรงค์กับผู้บริโภคเพื่อสร้างความเข้าใจ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภคที่จะนำสู่การสนับสนุนเกษตรกรในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
- สื่อสารกับสาธารณะให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและสนับสนุนระบบเกษตรยั่งยืนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๒.๔.๒ สถาบันการศึกษาทุกระดับ

- โดยเฉพาะระดับอุดมศึกษา ต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา ด้านการเกษตรของประเทศ ให้เปลี่ยนทิศทางจากเกษตร เคมีสู่เกษตรกรรมยั่งยืน
- บรรจุหลักสูตรระบบเกษตรกรรมยั่งยืนทั้งในและนอกระบบ การศึกษา

๒.๔.๓ องค์กรส่งเสริมความรู้และการวิจัย ส่งเสริมการวิจัยที่สนับสนุน ระบบอาหารปลอดภัย เช่น

- การสร้างความเข้มแข็งขององค์กรคุ้มครองผู้บริโภค
- กลไกเชื่อมโยงการดำเนินงานด้านอาหารปลอดภัยในพื้นที่
- หน่วยจัดการความรู้เรื่องอาหารของพื้นที่

• ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์

ประเด็น “รวมพลังเพิ่มพื้นที่ดีให้เด็ก”

๑. ข้อเสนอโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติ

- ๑.๑ ให้มีศูนย์ประสานงานและศูนย์ข้อมูลด้านเด็ก เยาวชนครอบครัว โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมทั้งระดับนโยบายและการปฏิบัติ
- ๑.๒ เพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเยาวชนสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ และกำหนดให้เป็นยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดจังหวัดน่านร่องภาคละ ๒ จังหวัด
- ๑.๓ สนับสนุนงานวิจัยพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว และให้มีการเผยแพร่อย่างทั่วถึง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการสำรวจและร่วมกันพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและครอบครัว
- ๑.๔ เพิ่มกิจกรรมเพื่อการพัฒนาทางจิตให้เหมาะสมตามวัย
- ๑.๕ รมรณรงค์ให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของเด็ก เยาวชนและครอบครัว และจัดให้มีวาระแห่งชาติด้านเด็ก เยาวชนและครอบครัว ติดตามความก้าวหน้าของสถานการณ์เด็กอย่างมีระบบ ตลอดจนเพิ่มโอกาสสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชนและครอบครัว ให้มีมาตรการสนับสนุนหนังสือดี ราคาถูกเพื่อเด็กเยาวชนและครอบครัวอย่างจริงจัง
- ๑.๖ มีมาตรการควบคุมและลดสื่อที่คุกคามเด็ก กำหนดมาตรฐานตามหลักวิชาการ (พื้นที่เขียว เหลือง แดง) ส่งเสริมให้สื่อเน้นการพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว โดยเน้นที่การเรียนรู้จากแบบอย่างที่ดี

๒. ข้อเสนอโยบายและยุทธศาสตร์ระดับจังหวัด / ท้องถิ่น

ผลักดันให้เกิดศูนย์และกลไกการประสานงานเครือข่ายด้านเด็ก เยาวชน และครอบครัวระดับจังหวัดและอำเภอ

๓. ข้อเสนอโยบายและยุทธศาสตร์ระดับตนเองและครอบครัว

- ๓.๑ ส่งเสริมโครงการพัฒนาศักยภาพเด็ก เยาวชนและครอบครัว เพื่อการพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้เกิดความเข้มแข็งและมีจิตสาธารณะ กรณีเด็กพิการ ได้รับฟื้นฟูและพัฒนาเต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน
- ๓.๒ ส่งเสริมศักยภาพครอบครัวในการพัฒนาและเลี้ยงดูเด็ก

กิจกรรมพัฒนาศักยภาพเด็ก เยาวชนและครอบครัว

• ข้อเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์

ประเด็น “สุขภาวะคนพิการ”

๑. ข้อเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาล

- ๑.๑ จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาสุขภาพคนพิการแห่งชาติ เพื่อทำงานเชิงนโยบายสาธารณะด้านสุขภาพคนพิการ
- ๑.๒ จัดตั้งอำนาจความสะดวกสำหรับคนพิการในที่สาธารณะ
- ๑.๓ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลและบริการสายด่วน (Hot Line) ด้านสุขภาพคนพิการ

๒. ข้อเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อองค์กรปกครองท้องถิ่น

- ๒.๑ สร้างเสริมให้คนพิการ ครอบครัว และสังคมมีความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องต่อคนพิการ
- ๒.๒ ภาครัฐสนับสนุนองค์กรคนพิการจัดบริการพัฒนาทักษะ “การดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ” (Independent Living)
- ๒.๓ จัดตั้งกองทุนสุขภาพสำหรับคนพิการ เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนด้านสุขภาพของคนพิการทุกประเภท

๓. ข้อเสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์ต่อชุมชน

- ๓.๑ ส่งเสริมการรวมตัวเป็นเครือข่ายคนพิการ เพื่อดำเนินการด้านสุขภาพ และพิทักษ์สิทธิการรับบริการด้านสุขภาพ
- ๓.๒ จัดอบรมคนพิการ ครอบครัว และผู้ดูแลคนพิการ ให้มีความรู้ และทักษะการดูแลสุขภาพองค์รวม
- ๓.๓ จัดบริการสุขภาพเชิงรุกแก่คนพิการทุกประเภทและทุกระดับ

๕. ข้อเสนอต่อองค์กรอื่นๆ

เปิดโอกาสให้คนพิการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ ได้แก่ กิจกรรมทางศาสนา

๕. ข้อเสนออื่นๆ

ส่งเสริมให้มีการวิจัย เช่น เรื่องการลดสถานะความพิการ เป็นต้น

สมาชิยาสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

เกียรยและยภษศสตรคณาสุขภาพ

ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์

ประเด็น “ผลกระทบต่อสุขภาพจาก นโยบายการค้าเสรี”

๑. กลไกและกระบวนการเจรจา

การเจรจาเพื่อเปิดเสรีการค้าทุกระดับ ต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใส มีส่วนร่วม และคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก โดยมีข้อเสนอดังนี้

- ๑.๑ กระบวนการและกลไกการเจรจา กระบวนการในการเจรจาของไทย ต้องเสนอต่อรัฐสภาเพื่อให้ฝ่ายนิติบัญญัติสามารถตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นและจุดยืนในการเจรจาได้ และควรให้มีกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงทั้งในด้านบวกและลบ ร่วมอยู่ในทีมเจรจา และทำประชาพิจารณ์อย่างต่อเนื่อง
- ๑.๒ การวางเป้าหมาย ในการเจรจาการเปิดเสรีทางการค้านั้น ควรคำนึงถึงสวัสดิการสังคมหรือผลประโยชน์ที่เกิดในทุกด้าน และในการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำเขตการค้าเสรีและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ควรจะให้ความสำคัญในผลกระทบที่เกิดกับแต่ละภาคเศรษฐกิจ นอกเหนือจากการศึกษาในภาพรวม
- ๑.๓ การพัฒนาระบบข้อมูล ควรนำเสนอข้อมูลในด้านเกณฑ์ในการเลือกประเทศคู่เจรจา ขั้นตอนเจรจา ขอบเขตของการเปิดเสรี ประเด็นในการเจรจาทางการค้า การเจรจาแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ต่อกัน และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสาธารณชน อย่างทั่วถึงครบถ้วนและไม่บิดเบือนข้อมูล
- ๑.๔ มาตรการรองรับผลกระทบ ต้องมีมาตรการรองรับและแก้ไขผลกระทบที่ผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับ โดยให้เป็นการหาทางออกร่วมกันระหว่างภาครัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

๒. การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

๒.๑ ต้องไม่นำเรื่องการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับยา และการให้บริการสาธารณสุขขึ้นมาเป็นวาระการเจรจาการค้าทวิภาคี แต่ให้เป็นการเจรจาระดับพหุภาคี

ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับยาและการบริการสาธารณสุขต้องยึดหลักการในการคุ้มครองผู้ป่วยและผู้บริโภค และการพึ่งตนเองด้านยาและสาธารณสุขของประเทศเป็นหลัก ตามหลักสิทธิมนุษยชนและตามรัฐธรรมนูญไทย ที่ทุกคนมีสิทธิขั้นพื้นฐานในการมีชีวิตอยู่และมีสุขภาพที่ดี เพราะหากรับข้อเสนอของสหรัฐฯ แล้ว จะทำให้มีการผูกขาดตลาดยานานขึ้น ยามีราคาแพงขึ้น และอุตสาหกรรมยาภายในประเทศไม่มีศักยภาพทางการแข่งขันกับบริษัทยาข้ามชาติได้ ขาดความมั่นคงทางด้านยาและการสาธารณสุขต้องนำเข้ายามากขึ้น ใช้จ่ายทางด้านยาและการสาธารณสุขเพิ่มขึ้น ซึ่งหากต้องการเพิ่มการคุ้มครองเป็น TRIPs Plus นั้น ควรเป็นการเจรจาระดับพหุภาคี

๒.๒ ถ้าจะเข้าร่วมในสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือทางสิทธิบัตร ไทยต้องยื่นเงื่อนไขว่า ต้องเร่งพัฒนาระบบ และกระบวนการรับจดสิทธิบัตรในประเทศไทย โดยการพัฒนาฐานข้อมูลสิทธิบัตรภาษาไทยอย่างสมบูรณ์ ที่ง่ายต่อการค้นคว้าและนำไปใช้ประโยชน์ รวมทั้งการพัฒนาผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาคำขอจดสิทธิบัตร และพัฒนากระบวนการขั้นตอนการขอใช้สิทธิ ไม่ว่าจะโดยภาครัฐหรือภาคเอกชน

๓. การคุ้มครองพันธุ์พืช สมุนไพร และภูมิปัญญาการแพทย์ของไทย

๓.๑ ปฏิเสธการขยายการคุ้มครองสิทธิบัตรมายังสิ่งมีชีวิตทุกประเภท ข้อตกลงการขยายการคุ้มครองสิทธิบัตรให้คุ้มครองสิ่งมีชีวิตทุกประเภททำให้ประเทศไทยจะต้องปรับเปลี่ยนกฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกัน ซึ่งจะกลายเป็นข้อจำกัดและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนากฎหมายภายในประเทศเพื่อการคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งด้านการแพทย์และด้านอื่นๆ ดังนั้น ประเทศไทยจะต้องมีจุดยืนอย่างหนักแน่นในการปฏิเสธการทำข้อตกลงที่จะนำไปสู่ขยายการคุ้มครองสิทธิบัตรในสิ่งมีชีวิต

๓.๒ ปฏิเสธการเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่

อนุสัญญาการคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ (อนุสัญญาอุโปฟ) มีระดับการคุ้มครองที่สูงมาก ผู้ทรงสิทธิไม่เพียงแต่มีสิทธิเหนือส่วนขยายพันธุ์พืชเท่านั้น แต่ยังมีสิทธิเหนือดอกผลและผลผลิตต่างๆ ที่ได้มาจากพันธุ์พืชที่ได้รับความคุ้มครองด้วยหลักการดังกล่าวมีความแตกต่างจากกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืชของไทย และจะส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อระบบเกษตรกรรม การพัฒนาพันธุ์พืชของประเทศไทย รวมไปถึงผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศ ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องปฏิเสธการเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาอุโปฟ

๓.๓ การพัฒนาปรับปรุงระบบกฎหมายเฉพาะให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้มากยิ่งขึ้น

เนื่องจากระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในปัจจุบันไม่อาจใช้เพื่อการรับรองและคุ้มครองทรัพยากรพันธุกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม จึงต้องมีการพัฒนาระบบกฎหมายเฉพาะ (*Sui generis system*) ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพและเงื่อนไขของการอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ และการพัฒนาส่งเสริมพันธุ์พืชสมุนไพรและภูมิปัญญาการแพทย์ของไทย โดยคำนึงถึงบริบทของสภาพปัญหาทั้งในระดับประเทศและระดับโลก

๓.๔ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันให้คุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นและมีความเป็นธรรมต่อชุมชน ท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

ปรับปรุงกฎหมายสิทธิบัตรโดยให้มีการเปิดเผย แจ้างแหล่งที่มาของทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับสิ่งประดิษฐ์ที่มาขอรับความคุ้มครอง ให้แสดงหลักฐานการทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ในกรณีที่มีการใช้ภูมิปัญญาการแพทย์ของไทยเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์นั้น

๔. การเปิดเสรีการค้าบริการด้านสุขภาพ

ภารกิจหลักของรัฐ คือการดำเนินการทุกวิถีทาง ให้ประชาชนเข้าถึงบริการสุขภาพที่จำเป็น และมีคุณภาพดีอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และเพื่อให้เป็นไปตามธรรมนูญสุขภาพมาตรา ๗๑ รัฐจึงควรดำเนินการดังนี้

๔.๑ ภาครัฐไม่ควรเป็นผู้สนับสนุนการค้าบริการสุขภาพไม่ว่าจะเป็นในลักษณะการส่งเสริมการลงทุนในบริการสุขภาพภาคเอกชนหรือการเชิญชวนผู้ป่วยต่างประเทศเข้ามารับบริการในประเทศ โดยควรให้เป็นบทบาทของภาคเอกชน ทั้งนี้รัฐควรมีบทบาทในการดูแลควบคุมด้านคุณภาพและความเหมาะสมในการจัดบริการ

๔.๒ รัฐควรสนับสนุนการศึกษาผลกระทบจากการค้าบริการด้านสุขภาพ และควรเผยแพร่ข้อมูลผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ และแนวทางในการลดผลกระทบให้สาธารณชนทราบ เพื่อร่วมกันตัดสินใจ

๔.๓ นโยบายการเร่งเพิ่มการผลิตบุคลากรสุขภาพที่รัฐดำเนินการอยู่จะต้องมุ่งเน้นการดำเนินการเพื่อเพิ่มความเป็นธรรมในการเข้าศึกษา และการเข้าถึงบริการสุขภาพเป็นด้านหลัก

๔.๔ รัฐจะต้องเร่งปฏิรูประบบสุขภาพและระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ และมีการกระจายทรัพยากรและบริการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม และหลีกเลี่ยงการดำเนินการใดๆ ที่จะเกิดผลกระทบด้านลบต่อสุขภาพของประชาชน

• ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์

ประเด็น “ยุทธศาสตร์ภาคประชาชน

ให้มีส่วนร่วมพัฒนานโยบายสาธารณะ
เพื่อสุขภาพ”

จากปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากนโยบายสาธารณะในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นนโยบายพลังงาน อุตสาหกรรม การจัดการทรัพยากรน้ำ คมนาคมขนส่ง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ

ผลจากการประชุม จึงเสนอข้อเสนอยุทธศาสตร์ภาคประชาชนในการมีส่วนร่วมพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกลุ่มและองค์กรต่างๆ

เพื่อประสานพลังในการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพร่วมกัน โดยการประสานและหนุนเสริมกันขององค์กรต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาไปสู่การวิเคราะห์และกำหนดประเด็นการพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพร่วมกัน

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์ความรู้และสร้างกลไกการเสริมพลังให้กับ ท้องถิ่นต่างๆ ทั่วประเทศ

ท้องถิ่นต่างๆ มีความรู้อยู่แล้ว จึงควรมีการจุดประกาย และพัฒนาต่อยอดจากภูมิปัญญาของชาวบ้าน รวมทั้งการสังเคราะห์องค์ความรู้ในภาพรวมเพื่อการพัฒนาและผลักดันนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพร่วมกัน

นอกจากนี้ ควรมีการเสริมพลังให้กับท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งนอกจากการเชื่อมโยงกลุ่มและองค์กรต่างๆ แล้ว ควรมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ เช่น การจัดเวทีในลักษณะและรูปแบบต่างๆ เพื่อสนับสนุนการลงมือปฏิบัติของท้องถิ่นต่างๆ ทั่วประเทศ

๓. ยุทธศาสตร์เครือข่ายภาคประชาชน เพื่อติดตาม ประเมินผล และเสนอแนะนโยบายต่าง ๆ

เป็นเครือข่ายของนักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรชาวบ้าน เพื่อติดตามสถานการณ์ ประเมินผลของนโยบายต่างๆ และเสนอแนะทางเลือก โดยไม่เห็นทำงานตามสถานการณ์นโยบายรายวัน แต่เน้นทำงานในกระบวนการนโยบายที่มีความเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

๔. ยุทธศาสตร์การผลักดันนโยบาย

การพัฒนา นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ จำเป็นต้องมีการผลักดันนโยบายต่างๆ ของรัฐเพื่อให้เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจะต้องมีการดำเนินการในหลายรูปแบบดังนี้

- การออกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ, พ.ร.บ.ป่าชุมชน, พ.ร.บ.การมีส่วนร่วมของประชาชน, การปฏิรูป พ.ร.บ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๓๕
- การทบทวนและปรับปรุงนโยบายดังต่อไปนี้ นโยบายการพัฒนา อุตสาหกรรม, นโยบายพลังงาน, นโยบายทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งแผนพัฒนาต่างๆ ได้แก่ แผนภูมิภาค, แผนพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ระยะที่ ๓, แผนพัฒนา กำลังผลิตไฟฟ้า
- การทบทวนเพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสมของโครงการขนาดใหญ่ และเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น โครงการชลประทานระบบท่อ, โครงการเส้นทางลัดสู่ภาคใต้, โครงการเหมืองแร่โพแทช จังหวัดอุดรธานี, โครงการเขื่อนแก่งเสือเต้น, โครงการโรงไฟฟ้าแก่งคอย จังหวัดสระบุรี, โครงการโรงไหมหิน จังหวัดเลย เป็นต้น

๕. ยุทธศาสตร์การสื่อสารสาธารณะ

ประชาชนจำเป็นต้องพัฒนาแนวทางการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ในสังคม ทั้งในเรื่องเนื้อหาและช่องทางการสื่อสารต่างๆ ทั้งสื่อกระแสหลัก เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และสื่อทางเลือกต่างๆ เช่น วิทยุชุมชน วารสารทางเลือก และเว็บไซต์ เป็นต้น

กลไกการทำงาน ที่เป็นรูปธรรมของภาคประชาชนคือ เครือข่ายการติดตามประเมินผล และเสนอทางเลือกนโยบายสาธารณะ โดยจากกระบวนการจัดสัมมนาสุขภาพแห่งชาติเฉพาะประเด็นว่าด้วยการมีส่วนร่วมพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพในปีนี้ได้มีการเชื่อมโยงกลุ่ม องค์กรและเครือข่ายจากนโยบายสาธารณะสาขาต่างๆ ได้แก่ นโยบายพลังงาน อุตสาหกรรม น้ำ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนโยบายคมนาคมขนส่ง

เครือข่ายต่างๆ เหล่านี้ได้เชื่อมร้อยกันแล้ว และจะดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามยุทธศาสตร์ทั้ง ๕ ประการ โดยมุ่งหวังที่จะพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพในสังคมไทย ทั้งนโยบายที่มาจากภาครัฐและนโยบายที่พัฒนาขึ้นมาจากภาคประชาชน รวมถึงการส่งสัญญาณเตือนสังคม ถ้าหากมีนโยบายสาธารณะใดที่จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ตลอดจนการนำเสนอทางเลือกเชิงนโยบายต่างๆ ในการสร้างสุขภาพของสังคม

• ข้อเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์

ประเด็น “ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ”

ข้อเสนอ นโยบาย และ ยุทธศาสตร์	กลไกพัฒนานโยบายและ ยุทธศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านสุขภาพ	การรับรองสถานภาพหมอพื้นบ้าน
รัฐบาล	<ul style="list-style-type: none"> • สนับสนุนและส่งเสริมยุทธศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพทั้ง ๕ ด้าน • เร่งรัดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการกลไก ตามที่ระบุใน พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. • ส่งเสริม สนับสนุนและเร่งรัดให้มีการปรับเปลี่ยนกฎหมายพร้อมทั้งออกกฎหมายรองรับสิทธิชุมชนท้องถิ่นตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๖ • มีมาตรการที่ชัดเจนในการส่งเสริมสนับสนุนการใช้การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์อื่นใดในระบบบริการสาธารณสุขของรัฐ • รัฐพึงเข้าใจว่าการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพนั้นมีจุดหมายเพื่อการพึ่งตนเองของชุมชนเป็นหลัก • ให้มี “สภาพัฒนาสุขภาพวิถีไทย” ที่เกิดขึ้นตามสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน โดยรัฐเป็นเพียงองค์กรสนับสนุน ทั้งนี้การแบ่งขอบเขตของพื้นที่ต้องขึ้นกับภูมิโนเวศวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> • ควรมีการทบทวนมาตรการด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์พื้นบ้านอย่างเร่งด่วน เพื่อให้สอดคล้องกับการเคลื่อนไหวในภาคประชาชนที่ต้องการใช้ประโยชน์จากการแพทย์พื้นบ้านอย่างกว้างขวาง • เร่งสร้างมาตรการทางสังคมและการเรียนรู้ที่เชื่อมประสานให้คนรุ่นใหม่เห็นถึงคุณค่าของการแพทย์พื้นบ้าน

ข้อเสนอ นโยบาย และ ยุทธศาสตร์	กลไกพัฒนานโยบายและ ยุทธศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านสุขภาพ	การรับรองสถานภาพหมอฟันบ้าน
<p>ชุมชน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • มีมาตรการส่งเสริมให้ชุมชนได้เข้ามา มีส่วนร่วมในการปกป้องมิให้ “ทุน” เข้า มาจกฉวยสมุนไพรรูมีปัญญาพื้นบ้าน อื่นใดที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพไปใช้เพื่อ ผลประโยชน์ทางการค้า • ให้มี “ศูนย์จัดการสุขภาพและทรัพยากร” ให้เกิดขึ้นตามสภาพปัญหาและความ พร้อมของชุมชน(มิใช่การจัดตั้งโดย ภาครัฐ) • จัดให้มี “กองทุนภูมิปัญญาพื้นบ้าน” เพื่อนำไปสู่การสืบสานความรู้ภูมิปัญญา ของแต่ละท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> • เสนอแนะ และพัฒนาแนวทางการ คุ้มครองสิทธิหมอฟันบ้านและผู้ใช้ บริการ • สร้างกลไกการรับรองหมอฟันบ้านด้วย กันเอง
<p>การวิจัย และ สื่อมวลชน</p>	<p>การวิจัย</p> <ul style="list-style-type: none"> • ระดมความร่วมมือระหว่างนัก สังคมศาสตร์และนักวิทยาศาสตร์เพื่อกำ หนดกรอบทิศทางการวิจัยแบบใหม่ เพื่อไปสู่การพัฒนาภูมิปัญญาอย่างมี คุณค่า ไม่ได้เป็นไปตามกระแสเงินทุน • การวิจัยควรมุ่งเน้นไปสู่การพึ่งตนเอง ด้านสุขภาพของประชาชนเป็นหลัก ตัวอย่างเช่น การทำวิจัยในลักษณะ ประชาพิชญ์ • สรารานุกรมภูมิปัญญาไทย 	<p>การวิจัย</p> <ul style="list-style-type: none"> • ควรมีโครงการศึกษาวิจัย สสำรวจสภาพ ความเป็นอยู่ ปฏิบัติการของหมอฟันบ้าน ทั่วประเทศ • นักวิชาการที่เข้าไปศึกษาหมอฟันบ้าน และองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ควรเน้น กระบวนการวิจัยที่ทำให้ชุมชนได้เกิดการ เรียนรู้ร่วมด้วย หรือควรเป็นโครงการ ที่ชุมชนได้ประโยชน์ <p>สื่อมวลชน</p> <ul style="list-style-type: none"> • ควรระมัดระวังการเสนอข่าวในด้านลบ ที่เกี่ยวข้องกับหมอฟันบ้านด้วย
<p>องค์กร ปกครอง ท้องถิ่น</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการ สุขภาพแห่งชาติ ดำเนินการจัดตั้ง คณะกรรมการกลไกพัฒนานโยบาย และยุทธศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น • กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาภูมิ ปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพที่สอดคล้อง กับวัฒนธรรมชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> • ร่วมกับชุมชนท้องถิ่นส่งเสริม พัฒนา สนับสนุนหมอฟันบ้านและการแพทย์ ท้องถิ่นทั้งระบบ

• ข้อเสนอต่อนโยบายและยุทธศาสตร์

ประเด็น “ท้องถิ่นและชุมชนกับ

การจัดการหลักประกันสุขภาพ”

๑. ประชาชนต้องรู้จักดูแลสุขภาพของตนเอง และเริ่มมีข้อมูลสุขภาพของตนเองและครอบครัวด้วยการบันทึกเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
๒. ควรมีการผสมผสานรูปแบบการจัดการสุขภาพของชุมชน และระบบบริการสุขภาพในปัจจุบัน เพื่อให้เห็นศักยภาพที่ชุมชนจะเข้ามาร่วมจัดการระบบสุขภาพได้อย่างไร
๓. การจัดการสวัสดิการชุมชนในปัจจุบันมีความหลากหลาย หากมีการนำระบบหลักประกันสุขภาพเข้าไปร่วมในการจัดสวัสดิการของชุมชน ควรมีการศึกษารูปแบบการดำเนินงานที่เป็นไปได้โดยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ประกอบด้วยนักวิชาการ ชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงาน และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
๔. ตาม พ.ร.บ.หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ปี ๒๕๔๕ ยังไม่เปิดโอกาสให้องค์กรชุมชนเข้าร่วมในการจัดระบบบริการสุขภาพได้มากนัก ซึ่งอาจจะต้องร่วมกันพิจารณาถึงการปรับแก้กฎหมายดังกล่าวให้เอื้ออำนวยต่อไป

พันธสัญญาาร่วมกันที่จะทำใ้

พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติเป็นจริง

เพื่อให้ร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติเข้าสู่กระบวนการนิติบัญญัติและประกาศใช้เป็นกฎหมายโดยเร็ว ที่ประชุมมีมติเป็นพันธสัญญาาร่วมที่จะดำเนินการต่อไป ดังนี้

๑. พวกเราจะจัดทำหนังสือถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาของแต่ละจังหวัด ให้การสนับสนุนผ่านร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ๓ วาระรวด
๒. พวกเราสมัชชาสุขภาพแต่ละจังหวัดจะทำหนังสือขอขอบคุณรัฐบาลที่พิจารณาผ่านร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาหลังจากที่ปล่อยปลดละเลยมาถึง ๑๗ เดือน และขอให้นำเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรโดยเร็ว
๓. พวกเราจะกลับไปจัดกิจกรรมขับเคลื่อนผลักดันร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อสื่อสารให้สาธารณชนได้รับทราบและร่วมกันติดตาม
๔. หลังจากที่เราทำหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา เพื่อให้การสนับสนุนร่าง พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติแล้ว เราจะติดตามทวงถามเป็นระยะๆ

สมัชชาสุขภาพ คือ กระบวนการที่ประชาชนและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องได้ร่วมแลกเปลี่ยน
องค์ความรู้และเรียนรู้อย่างใช้ปัญญา สมานฉันท์ เพื่อนำไปสู่การกำหนด
นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพหรือความมีสุขภาวะของประชาชน โดยจัด
ให้มีการประชุมอย่างเป็นระบบและมีส่วนร่วม

ห้องสมุด ๑๐๐ ปี สมเด็จพระมหากษัตริย์

00004567

สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (National Health Systems Reform Office)

ชั้น ๒ อาคารด้านทิศเหนือของสวนสุขภาพ (ต.สาธารณสุข ๒) ภายในบริเวณกระทรวงสาธารณสุข ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
Ministry of Public Health, Tiwanon Rd. Nonthaburi ๑๑๐๐๐, Thailand

Tel: (๖๖-๒) ๕๙๐-๒๑๐๘ Fax: (๖๖-๒) ๕๙๐-๒๑๑๑ E-mail Address: hsro@hsro.or.th Homepage : [http // www.hsro.or.th](http://www.hsro.or.th)